

Lieta C-203/10

Direksia "Obzhalvane i upravljenje na izpalnenieto" – Varna

pret

Auto Nikolovi OOD

(Varhoven administrativen sad l?gums sniegt prejudici?lu nol?mumu)

Direkt?va 2006/112/EK – Pievienot?s v?rt?bas nodoklis – Lietotas automobi?u da?as – Import?šana Savien?bas teritorij?, ko veic uzpirc?js – nodok?a maks?t?js – Pe??as da?as re??ms vai parastais PVN re??ms – Ties?bu uz nodok?a atskait?šanu rašan?s – Tieša iedarb?ba

Sprieduma kopsavilkums

1. Noteikumi par nodok?iem – Ties?bu aktu saska?ošana – Apgroz?juma nodok?i – Kop?ja pievienot?s v?rt?bas nodok?u sist?ma – Uzpirc?ja – nodok?a maks?t?ja ?pašais re??ms – Pe??as da?as re??ms – Piem?rošanas joma

(Padomes Direkt?vas 2006/112 314. pants)

2. Noteikumi par nodok?iem – Ties?bu aktu saska?ošana – Apgroz?juma nodok?i – Kop?ja pievienot?s v?rt?bas nodok?u sist?ma – Uzpirc?ja – nodok?a maks?t?ja ?pašais re??ms – Pre?u import?šana Savien?b?, ko veic uzpirc?js – nodok?a maks?t?js – Pe??as da?as re??ma nepiem?rojam?ba – Ties?bu atskait?t samaks?to nodokli atlikšana import?jot preces – Nepie?aujam?ba

(Padomes Direkt?vas 2006/112 320. panta 1. punkta pirm? da?a un 2. punkts)

3. Noteikumi par nodok?iem – Ties?bu aktu saska?ošana – Apgroz?juma nodok?i – Kop?ja pievienot?s v?rt?bas nodok?u sist?ma – Uzpirc?ja – nodok?a maks?t?ja ?pašais re??ms – Pe??as da?as re??ms – Noteikumi, ar ko ierobežo š? re??ma piem?rošanu – Ties?bu norma, ar ko defin? nosac?jumus ties?bu uz nodok?a atskait?šanu atlikšanai par nodokli, kas samaks?ts izv?loties parasto re??mu – Tieša iedarb?ba

(Padomes Direkt?vas 2006/112 314. pants un 320. panta 1. punkta pirm? da?a un 2. punkts)

1. Direkt?vas 2006/112 par kop?jo pievienot?s v?rt?bas nodok?a sist?mu 314. pants ir j?interpret? t?d?j?di, ka pe??as da?as re??mu nevar piem?rot t?du pre?u k? lietotas automobi?u rezerves da?as pieg?d?m, kuras uzpirc?js – nodok?a maks?t?js pats ir import?jis Savien?b? atbilstoši parastajam pievienot?s v?rt?bas nodok?a re??mam.

No Direkt?vas 2006/112 uzb?ves un visp?rj?s sist?mas, it ?paši attiec?b? uz ar nodokli apliekamo dar?jumu klasifik?ciju, kura ir paredz?ta š?s direkt?vas IV sada??, izriet, ka j?dziens "pre?u pieg?de", kas ir ietverts min?t?s direkt?vas 314. pant?, tostarp ir j?noš?ir no j?dziena "pre?u imports" Savien?b? no treš?s valsts.

(sal. ar 43. un 53. punktu un rezolut?v?s da?as 1) punktu)

2. Direkt?vas 2006/112 par kop?jo pievienot?s v?rt?bas nodok?a sist?mu 320. panta 1.

punkta pirmā daļa un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādā valsts tiesību normu, kurā ir noteikts, ka uzpircēja – nodokļa maksātāja tiesības atskaitēt pievienotās vērtības nodokli, kas ir samaksāts, piemērojot parasto pievienotās vērtības nodokļa režīmu, par citu preču, nevis mēkslas darbu, kolekciju priekšmetu vai senlietu importu, tiek atliktas līdz vēlākai piegādei, kurai piemēro parasto pievienotās vērtības nodokļa režīmu.

Kad pelāsa daļa režimā piemērošana ir izslēgta un līdz ar to nepastāv izvēle starp šo režīmu un parasto pievienotās vērtības nodokļa režīma piemērošanu, nepastāv nekāds krāpšanas risks, ar ko varētu pamatot parasto atskaitēšanas režīma nepiemērošanu.

(sal. ar 58. un 59. punktu un rezolūvās daļas 2) punktu)

3. Direktīvas 2006/112 par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu 314. pantam un 320. panta 1. punkta pirmajai daļai un 2. punktam ir tieša iedarbība, kas privātpersonai ļauj atsaukties uz šīm tiesību normām valsts tiesā, lai netiktu piemērots valsts tiesiskais regulējums, kurš būtu pretrunā šīm normām.

Runājot par 314. pantu, gadījumi, kuros var piemērot nodokļu aplikšanas režīmu peļņas daļai, šajā pantā ir izteikti nepārprotamā redakcijā un to piemērošana nav atkarīga ne no viena cita Savienības iestāžu vai dalībvalstu pieņemta tiesību akta. Savukārt, runājot par 320. panta 1. punkta pirmo daļu, tajā ir skaidri beznosacījuma veidā noteiktas importētās preces, kuru vēlākai piegādei, kurai piemēro parasto pievienotās vērtības nodokļa režīmu, dod tiesības uzpirctājam – nodokļa maksātājam atskaitēt pievienotās vērtības nodokli, kas maksājams vai samaksāts, preces importējot. Iepriekš minētā 320. panta 2. punktā tātāt ir ierobežota noteikuma par tiesību atskaitēt nodokli atlikšanu piemērošanas joma.

(sal. ar 62., 63. un 65. punktu un rezolūvās daļas 3) punktu)

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2011. gada 3. martā (*)

Direktīva 2006/112/EK – Pievienotās vērtības nodoklis – Lietotas automobiļu rezerves daļas – Uzpircēja – nodokļa maksātāja veikta importēšana Savienības teritorijā – Peļņas daļas režīms vai parastais PVN režīms – Tiesību uz nodokļa atskaitēšanu rašanās – Tieša iedarbība

Lieta C-203/10

par līgumu sniegt prejudiciālu nolikumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Varhoven administrativen sad* (Bulgārija) iesniedza ar lūgumu, kas pieņemts 2010. gada 20. aprīlī un kas Tiesā reģistrēts 2010. gada 26. aprīlī, tiesvedībā

Direksia “Obzhalvane i upravlenie na izpalnenieto” – Varna

pret

Auto Nikolovi OOD.

TIESA (treš? pal?ta)

š?d? sast?v?: pal?tas priekšs?d?t?js K. L?nartss [*K. Lenaerts*] (referents), tiesneši D. Šv?bi [*D. Šv?by*], R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], Dž. Arestis [*G. Arestis*] un J. Malenovskis [*J. Malenovský*],

?ener?ladvok?ts J. Mazaks [*J. Mazák*],

sekret?rs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

?emot v?r? rakstveida procesu,

?emot v?r? apsv?rumus, ko sniedza:

– *Direksia “Obzhalvane i upravljenie na izpalnenieto” – Varna* v?rd? – S. Avramovs [*Sv. Avramov*],

– *Auto Nikolovi OOD* v?rd? – M. Nikolovs [*M. Nikolov*],

– Eiropas Komisijas v?rd? – D. Rusanovs [*D. Roussanov*] un D. Triandafilu [*D. Triantafyllou*], p?rst?vji,

?emot v?r? p?c ?ener?ladvok?ta uzklauš?šanas pie?emto l?mumu izskat?t lietu bez ?ener?ladvok?ta secin?jumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 L?gums sniegt prejudici?lu nol?mumu ir par to, k? interpret?t Padomes 2006. gada 28. novembra Direkt?vas 2006/112/EK par kop?jo pievienot?s v?rt?bas nodok?a sist?mu (OV L 347, 1. lpp.) 311. panta 1. punkta 1) apakšpunktu un 314. un 320. pantu.

2 Šis l?gums ir iesniegts tiesved?b? starp *Auto Nikolovi OOD* (turpm?k tekst? – “*Auto Nikolovi*”) un *Tsentralno upravljenie na Natsionalna agentsia za prihodite* [Valsts ie??mumu a?ent?ras Centr?l?s p?rvaldes] *Direksia “Obzhalvane i upravljenie na izpalnenieto” – Varna* [“S?dz?bu un izpildes p?rvald?bas” direkciju, Varn?] p?c š?s iest?des atteikuma *Auto Nikolovi* pieš?irt ties?bas t?l?t?ji atskait?t pievienot?s v?rt?bas nodokli (turpm?k tekst? – “PVN”), kas samaks?ts par lietotu automobi?u rezerves da?u import?šanu no Šveices Eiropas Savien?b?.

Atbilstoš?s ties?bu normas

Savien?bas ties?bas

3 Direkt?vas 2006/112 preambulas 51. apsv?rum? ir noteikts:

“Ir lietder?gi pie?emt Kopienas nodok?a sist?mu, kas piem?rojama lietot?m prec?m, m?kslas darbiem, senliet?m un kolekciju priekšmetiem, lai izvair?tos no nodok?u dubult?s uzlikšanas un konkurences izkrop?ojumiem attiec?b? uz nodok?a maks?t?jiem.”

4 Atbilstoši š?s direkt?vas 30. panta pirmajai da?ai:

“Pre?u imports” ir t?du pre?u ievēšana Kopien?, kas neatrodas br?v? apgroz?b? L?guma 24. panta noz?m?.”

5 Attiec?b? uz š?da veida darb?b?m min?t?s direkt?vas 70. pant? ir noteikts, ka “nodok?a iekas?jam?bas gad?jums iest?jas un nodoklis k??st iekas?jams tad, kad preces faktiski tiek import?tas”.

6 Š?s direkt?vas 167. pant? ir noteikts, ka “atskait?šanas ties?bas rodas br?d?, kad atskait?mais nodoklis k??st iekas?jams”.

7 Direkt?vas 2006/112 168. pant? ir noteikts:

“Cikt?l preces un pakalpojumus nodok?a maks?t?js izmanto dar?jumiem, par kuriem uzliek nodokli, nodok?a maks?t?jam ir ties?bas taj? dal?bvalst?, kur? vi?š veic šos dar?jumus, atskait?t no nodok?a, par kuru nomaksu vi?š ir atbild?gs:

[..]

e) PVN, kas maks?jams vai samaks?ts par pre?u importu attiec?gaj? dal?bvalst?.”

8 Direkt?vas 2006/112 XII sada?? ar virsrakstu “paši rež?mi” ir iek?auta 4. noda?a ar virsrakstu “pašs rež?ms lietot?m prec?m, m?kslas darbiem, kolekciju priekšmetiem un senliet?m”, kur? ietilpst 311.–343. pants.

9 Atbilstoši š?s direkt?vas 311. panta 1. punkta 1) un 5) apakšpunktam:

“1. Šaj? noda??, neskarot citus Kopienas noteikumus, piem?ro š?das defin?cijas:

1) “lietotas preces” ir materi?ls kustams ?pašums [?ermeniskas kustamas lietas], kas ir der?g[a]s turpm?kai lietošanai vai nu bez p?rveidojumiem, vai p?c remonta un kas nav m?kslas darbi, kolekciju priekšmeti vai senlietas, un nav ar? d?rgmet?li vai d?rgakme?i, k? tos defin?jušas dal?bvalstis;

[..]

5) “tirgot?js, kas ir nodok?a maks?t?js [uzpirc?js – nodok?a maks?t?js]” ir jebkurš nodok?a maks?t?js, kas, veicot saimniecisko darb?bu un ar nol?ku t?l?k p?rdot, p?rk vai izmanto savas saimniecisk?s darb?bas vajadz?b?m vai import? lietotas preces, m?kslas darbus, kolekciju priekšmetus vai senlietas, neatkar?gi no t?, vai šis nodok?a maks?t?js r?kojas sav?s vai k?das citas personas interes?s saska?? ar l?gumu, kas par pirkšanu vai p?rdošanu paredz maks?t komisijas maksu.”

10 Š?s direkt?vas 313. panta 1. punkt? ir noteikts:

“1. Attiec?b? uz lietotu pre?u, m?kslas darbu, kolekciju priekšmetu un senlietu pieg?d?m, ko [veic] tirgot?ji, kas ir nodok?a maks?t?ji [uzpirc?ji – nodok?a maks?t?ji], dal?bvalstis saska?? ar š?s apakšieda?as nosac?jumiem piem?ro ?pašu rež?mu, lai uzliktu nodokli pe??ai, ko guvis tirgot?js, kas ir nodok?a maks?t?js [uzpirc?js – nodok?a maks?t?js].”

11 Direkt?vas 2006/112 314. pant? ir paredz?ts:

“Pe??as da?as re??ms attiecas uz t?d?m pre?u pieg?d?m, ko veic tirgot?js [uzpirc?js – nodok?a maks?t?js], kas tirgo lietotas preces, m?kslas darbus, kolekciju priekšmetus vai senlietas, ja š?s preces Kopienas robež?s tam pieg?d?jusi k?da no turpm?k nor?d?taj?m person?m:

a) persona, kas nav nodok?a maks?t?ja;

b) cits nodok?a maks?t?js, cikt?l š? cita nodok?a maks?t?ja pre?u pieg?des ir atbr?votas no nodok?a saska?? ar 136. pantu;

c) cits nodok?a maks?t?js, cikt?l uz š? cita nodok?a maks?t?ja veikt?m pre?u pieg?d?m attiecas atbr?vojums maziem uz??mumiem, kas paredz?ts 282. l?dz 292. pant?, un cikt?l š?s pieg?des attiecas uz kapit?lieguld?jumu prec?m;

d) cits tirgot?js, kas ir nodok?a maks?t?js [uzpirc?js – nodok?a maks?t?js], cikt?l š? cita tirgot?ja [uzpirc?ja] pre?u pieg?d?m saska?? ar šo pe??as da?as re??mu piem?rots PVN.”

12 Saska?? ar š?s direkt?vas 316. panta 1. punktu:

“1. Dal?bvalstis tirgot?jiem, kas ir nodok?a maks?t?ji [uzpirc?jiem – nodok?a maks?t?jiem], pieš?ir izv?les ties?bas piem?rot pe??as da?as re??mu š?diem dar?jumiem:

a) m?kslas darbu, kolekciju priekšmetu vai senlietu pieg?d?m, kuras import?jis pats tirgot?js, kas ir nodok?a maks?t?js [uzpirc?js – nodok?a maks?t?js];

[..].”

13 Iepriekš min?t?s direkt?vas 319. pant? ir noteikts, ka “jebkurai pieg?dei, uz ko attiecas pe??as da?as re??ms, tirgot?js, kas ir nodok?a maks?t?js [uzpirc?js – nodok?a maks?t?js], var piem?rot parasto PVN re??mu”.

14 Saska?? ar Direkt?vas 2006/112 320. pantu:

“1. Ja tirgot?js, kas ir nodok?a maks?t?js [uzpirc?js – nodok?a maks?t?js], piem?ro parasto PVN re??mu paša import?tu m?kslas darbu, kolekciju priekšmetu vai senlietu pieg?d?m, vi?am ir ties?bas no PVN, par kura nomaksu vi?š ir atbild?gs, atskait?t PVN, kas maks?jams vai samaks?ts, preces import?jot.

[..]

2. Š?s ties?bas atskait?t nodokli rodas br?d?, kad maks?jamais PVN k??st iekas?jams par pieg?di, kurai tirgot?js, kas ir nodok?a maks?t?js [uzpirc?js – nodok?a maks?t?js], izv?las piem?rot parasto PVN re??mu.”

Valsts ties?bas

15 Bulg?rijas Likuma par pievienot?s v?rt?bas nodokli (2006. gada 4. augusta *Zakon za danak varhu dobavenata stoynost*, DV Nr. 63; turpm?k tekst? – “Likums par PVN”), t? versij?, kas ir piem?rojama pamata lietas faktiem, 16. panta 1. punkt? ir noteikts:

“Pre?u iev?šana š? likuma noz?m? ir ?rpuskopienas pre?u imports valst?.”

16 Likuma par PVN 54. panta 1. punkt? ir noteikts:

“Import?jot preces, nodok?a iekas?jam?bas gad?jums iest?jas un nodoklis k??st iekas?jams

datum?, kur? rodas pien?kums maks?t ievad muitas nodokli valst? vai kad šim pien?kumam b?tu j?rodas, ar? tad, ja nav nodok?a par?da vai tas ir vien?ds ar nulli.”

17 Atbilstoši Likuma par PVN 68. pantam:

“1. Priekšnodoklis ir nodok?a summa, ko re?istr?ta persona saska?? ar šo likumu var atskait?t no sava nodok?a par?da par š?d?m darb?b?m:

[..]

3) import?šanu, ko t? ir veikusi;

[..]

2. Ties?bas atskait?t priekšnodokli rodas tad, kad atskait?mais nodoklis k??st iekas?jams.”

18 Saska?? ar Likuma par PVN 69. panta 1. punkta 2) apakšpunktu, ja preces un pakalpojumi tiek izmantoti m?r?iem, kuriem re?istr?t? persona veikusi ar nodok?iem apliekam?s pieg?des, š? persona var atskait?t nodokli, kas, import?jot preces, uzlikts saska?? ar š? likuma 56. pantu.

19 Nosac?jumi ties?bu atskait?t priekšnodokli ?stenošanai ir min?ti Likuma par PVN 71. pant?, kur? tostarp ir paredz?ts:

“leinteres?t? persona ?steno ties?bas atskait?t priekšnodokli, ja ir izpild?ts vismaz viens no turpm?kajiem nosac?jumiem:

[..]

3) personas r?c?b? ir muitas deklar?cija, kur? t? nor?d?ta k? import?t?js, un ir ticis samaks?ts nodoklis saska?? ar Likuma par PVN 90. panta 1. punkta paredz?tajiem nosac?jumiem (import?šanas gad?jumos – 16. panta noz?m?).”

20 Likuma par PVN 90. panta 1. punkta ir noteikts:

“Gad?jumos, kas min?ti 16. pant?, pre?u import?t?js muitas iest?žu faktiski uzlikto nodokli maks? republikas budžet? [..].”

21 Likuma par PVN noda?? ar nosaukumu “?pašs pe??as da?as re??ma regul?jums” iek?autais 143. pants ir izteikts š?d? redakcij?:

“1. Š?s noda?as noteikumi attiecas uz t?du lietotu pre?u, m?kslas darbu, kolekciju priekšmetu vai senlietu pieg?di, ko veic uzpirc?js, kurus tam valst? vai no citas dal?bvalsts teritorijas pieg?d? (tostarp import?):

1) persona, kas nav nodok?a maks?t?ja;

2) cits nodok?a maks?t?js saist?b? ar pieg?di, kas saska?? ar 50. pantu ir atbr?vota no nodok?a;

3) cits nodok?a maks?t?js, kas nav re?istr?ts saska?? ar šo likumu;

4) cits uzpirc?js, kas piem?ro ?pašo pe??as da?as re??ma regul?jumu.

3. Uzpirc?jiem ir ar? ties?bas š?s noda?as noteikumus piem?rot attiec?b? uz:

1) m?kslas darbu, kolekciju priekšmetu vai senlietu pieg?di, kurus tie import?juši.”

22 Likuma par PVN 151. pant? ar nosaukumu “Izv?les ties?bas” ir noteikts:

“1. Uzpirc?js var piem?rot likum? paredz?to parasto nodok?u rež?ma regul?jumu attiec?b? uz lietotu pre?u, m?kslas darbu, kolekciju priekšmetu un senlietu pieg?di.

2. Ties?bas saska?? ar 1. punktu persona ?steno, veicot katru atseviš?u pieg?di, par kuru r??in? nav nor?d?ts, ka tiek piem?rots ?pašais regul?jums.

[..]

4. Gad?jumos, kas min?ti 2. punkt?, ties?bas atskait?t priekšnodokli par prec?m, ko ieinteres?t? persona ir sa??musi vai import?jusi, attiec?b? uz kur?m netiek piem?rots ?pašais pe??as da?as rež?ma regul?jums, rodas taj? br?d? un tiek ?stenotas taj? taks?cijas period?, kur? ar nodokli var aplikt v?l?ku pre?u pieg?di.”

23 Likuma par PVN papildinošo noteikumu 1. punkta 19) apakšpunkt? ir paredz?ts:

““Lietotas preces” ir lietotas un individu?li noteiktas ?ermeniskas, kustamas lietas, kas ir der?gas turpm?kai lietošanai t?d? paš? veid? bez p?rveidojumiem vai p?c labošanas un kuras var izmantot t?dam nol?kam, k?dam t?s ir saražotas. Lietotas preces nav:

- a) m?kslas darbi;
- b) kolekciju priekšmeti;
- c) senlietas;
- d) d?rgmet?li un d?rgakme?i neatkar?gi no to formas.”

24 Saska?? ar šo papildinošo noteikumu 1. punkta 23) apakšpunktu ““lietotu pre?u, m?kslas darbu, kolekciju priekšmetu un senlietu uzpirc?js” ir jebkurš nodok?a maks?t?js, kas, veicot saimniecisko darb?bu un ar nol?ku t?l?k p?rdot, iep?rk, ieg?st vai import? lietotas preces, m?kslas darbus, kolekciju priekšmetus un senlietas, ar? tad, ja šis nodok?a maks?t?js darbojas k? starpnieks Komerclikuma noz?m?.”

Pamata tiesved?bas rašan?s fakti un prejudici?lie jaut?jumi

25 *Auto Nikolovi* ir sabiedr?ba, kas dibin?ta Silistr? [*Silistra*] (Bulg?rija). Š? sabiedr?ba galvenok?rt p?rdod lietotus automobi?us.

26 2008. gada j?lij? tika veikta š?s sabiedr?bas nodok?u p?rbaude, tostarp par laika posmu no 2003. gada 17. janv?ra l?dz 2008. gada 31. maijam saist?b? ar PVN par?du.

27 P?c š?s p?rbaudes tika izdots 2009. gada 16. janv?ra l?mums par nodok?a apjoma preciz?šanu. L?muma pamatojumam kompetent? nodok?u iest?de apgalvoja, ka ir ticis konstat?ts, ka iepriekš min?t?s p?rbaudes laik? da?a no lietotaj?m automobi?u da??m, kuras *Auto Nikolovi* bija import?jusi no Šveices, joproj?m atrad?s š?s sabiedr?bas telp?s un l?dz ar to t?s nav k?uvušas par v?l?ko ar nodok?iem apliekamo pieg?žu priekšmetu. Pie?emot, ka *Auto Nikolovi* bija izv?l?jusies piem?rot parasto PVN rež?mu, nodok?u iest?de, pamatojoties uz Likuma par PVN 151. panta 1. un 4. punktu, nepieš??ra šai sabiedr?bai ties?bas atskait?t priekšnodokli, ko t? bija samaks?jusi par 2007. gada apr?li BGN 405,55 apm?r? saist?b? ar lietotu riepu importu no Šveices un par 2007. gada j?liju BGN 375,31 apm?r? saist?b? ar lietotu autoriepu, auto disku,

domkrata un buferu importu.

28 *Auto Nikolovi* par šo lēmumu par nodokļa apjoma precizīšanu iesniedza sūdzību *Direksia "Obzhalvane i upravlentie na izpalnenieto"* – Varna direktoram, apgalvojot, ka būtu attiecīgās preces neietilpst jūdzienā "lietotas preces" atbilstoši Likuma par PVN papildinošo noteikumu 1. punkta 19) apakšpunktam un tādēļ šā likuma normas par lietotām precēm šajā lietā nav piemērojamas.

29 Šā sūdzība ar 2009. gada 11. marta lēmumu tika noraidīta, jo minētais direktors uzskatīja, ka *Auto Nikolovi* nodarbojas ar lietu par preču tirdzniecību un ka šā sabiedrība attiecīgo preču piegādēm bija izvēlējusies piemērot parasto PVN režīmu.

30 *Auto Nikolovi* apstrīdēja šo lēmumu *Administrativen sad Varna* (Varnas Administratīvā tiesa). Šā sabiedrība būtu apgalvoja, ka uz to, ņemot vērā, ka saskaņā ar Direktīvas 2006/112 314. pantu un pretēji tam, kas ir noteikts Likuma par PVN 143. panta 1. punktā, peļņas daļas režīms neattiecas uz preču piegādēm, kuras ir importējis pats uzpircējs – nodokļa maksātājs, neattiecas šis režīms. Līdz ar to šai sabiedrībai esot tiesības atskaitīt priekšnodokli atbilstoši nosacījumiem, kuri ir paredzēti iepriekš minētā likuma 71. panta 1. punktā.

31 Ar 2009. gada 11. jūnija spriedumu *Administrativen sad Varna* atcēla 2009. gada 11. marta lēmumu tiklīdz, ciktāl ar šo lēmumu tika atteiktas tiesības atskaitīt priekšnodokli par lietotām autoriņām, auto diskām un domkratu, ko bija importējusi *Auto Nikolovi*.

32 *Administrativen sad Varna* nolēma, ka, ņemot vērā, ka šīs preces ir atvietošanas, nevis neatvietošanas lietas, kuru raksturo pazīmes tās ļauj atšķirt no citām tādā pašā veidā lietām, tās nav lietotas preces Likuma par PVN izpratnē. Līdz ar to *Administrativen sad Varna*, kopā piemērojot šā likuma 54. pantu un 68. panta 1. un 2. punktu, uzskatīja, ka *Auto Nikolovi* pamatoti ir prasījuši tiesības atskaitīt priekšnodokli par attiecīgajām pārdotajām importēšanas mēnes importētajām precēm.

33 *Direksia "Obzhalvane i upravlentie na izpalnenieto"* – Varna direktors par minēto spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību *Varhoven administrativen sad* (Augstākā administratīvā tiesa).

34 Iesniedzējtiesai, par pamatu ņemot konstatējumu, ka *Auto Nikolovi* ir uzpircējs – nodokļa maksātājs, ir daudzi jautājumi attiecībā uz pamata lietas risinājumu.

35 Iesniedzējtiesai, ņemot vērā faktu, ka atšķirībā no šo lietu definīcijas, kas ir noteikta Direktīvas 2006/112 311. panta 1. punkta 1) apakšpunktā, definīcijā, kas ir paredzēta Likuma par PVN papildinošo noteikumu 1. punkta 19) apakšpunktā ir minētas "individuāli noteiktas" lietas, ir šaubas par attiecīgo lietu kvalificēšanu par "lietotām precēm". Iesniedzējtiesai šajā ziņā ir šaubas par to, vai dalībvalstīm ir rīcības brīvība pašām definēt terminu "lietotas preces".

36 Ja tiktu pieņemts, ka attiecīgās lietas ir lietotas preces, tad iesniedzējtiesai ir šaubas par to, vai peļņas daļas režīms ir piemērojams šajā lietā, kurā ieinteresētajai personai, kurai saskaņā ar Likumu par PVN ir tiesības atskaitīt PVN, kas samaksāts importējot, nebūtu nodokļu dubultas uzlikšanas risks.

37 Ja tiktu pieņemts, ka, uzliekot nodokļu pamata liet?, ir piemērojams peļņas daļas režīms, iesniedzējtiesai ir šaubas par to, vai likuma norma, ar kuru tiek atlikta ieinteresētās personas tiesības atskaitīt PVN kā priekšnodokli, kas samaksāts importējot, par to laikposmu, kurā importētās lietotās preces ir piegādātas vālkas ar nodokļiem apliekamās piegādās, ir saderīga ar šādas atlikšanas striktajiem piemērošanas nosacījumiem, kuri izriet no Direktvas 2006/112 319. panta un 320. panta 1. punkta pirmās daļas un 2. punkta.

38 Ja tiktu pieņemts, ka šāda atlikšana neattiecas uz lietotām precēm, ko importē pats uzpircējs, iesniedzējtiesai ir šaubas par to, vai Direktvas 2006/112 314. panta a)–d) punktam un 320. panta 1. punkta pirmajai daļai un 2. punktam ir tieša iedarbība, kas ļautu atsaukties uz šīm tiesību normām, lai nepiemērotu tām pretējās valsts tiesību normas.

39 Šajos apstākļos *Varhoven administrativen sad* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“1) Vai [...] Direktvas 2006/112 [...] 311. panta 1. punkta 1) apakšpunktā reglamentātais jēdziens “lietotas preces” ietver arī lietotu kustamu pašumu, kas nav individuāli noteikts (pēc preču zīmes, modeļa, sērijas numura, izgatavošanas gada utt.) tādā veidā, lai tas atšķirtos no citām tādā pašā veida precēm, bet kas, tieši pretēji, tiek noteikts tikai pēc konkrēta veida pazīmēm?

2) Vai ar [...] Direktvas 2006/112 [...] 311. panta 1. punkta 1) apakšpunktā ietverto formulējumu “kā tos definējušas dalībvalstis” dalībvalstīm ir sniegta iespēja pašām definēt jēdzienu “lietotas preces”, vai arī valsts tiesības ir stingri jāpārņem direktīvā ietvertā šā jēdziena definīcija?

3) Vai valsts tiesību normā ietvertā prasība, ka lietotām precēm ir jābūt individuāli noteiktām, atbilst Kopienas tiesības sniegtās “lietotu preču” definīcijas saturam un jāgai?

4) Vai, ņemot vērā [...] Direktvas 2006/112 [...] 51. apsvērumu, var pieņemt, ka [...] Direktvas 2006/112 [...] 314. pantā iekātais formulējums “ja šīs preces Kopienas robežās tam piegādājusī [...]” ietver arī tādā lietotu preču importēšanu, kuras uzpircējs – nodokļa maksātājs pats importējis?

5) Ja peļņas daļas režīma regulējums ir piemērojams arī lietotu preču piegādei, kuru veic uzpircējs – nodokļa maksātājs, kurš šīs preces pats importējis, – vai personai, no kuras uzpircējs – nodokļa maksātājs šīs preces saņēmis, ir jāietilpst kādā no 314. panta a), b), c) un d) punktā minētajām personu grupām?

6) Vai [...] Direktvas 2006/112 [...] 320. panta 1. punktā ietvertais preču uzskaitējums ir izsmeļošs?

7) Vai [...] Direktvas 2006/112 [...] 320. panta 1. punkta pirmā daļa un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādā valsts noteikumu, saskaņā ar kuru uzpircēja – nodokļa maksātāja tiesības atskaitīt PVN kā priekšnodokli, kas samaksāts, šīs preces importējot, rodas un tiek ņstenotas laikposmā, kurā šīs preces ir piegādātas vālkas ar nodokļiem apliekamā piegādā, attiecībā uz kuru uzpircējam – nodokļa maksātājam piemēro parasto nodokļu režīmu?

8) Vai [...] Direktvas 2006/112 [...] 314. panta a) līdz d) punktam un 320. panta 1. punkta pirmajai daļai un 2. punktam ir tieša iedarbība, un vai valsts tiesa tādā lietā kā šā var uz tiem atsaukties tieši?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par ceturto jautājumu

- 40 Uzdodot ceturto jautājumu, kurš ir jāaplūko vispirms, iesniedzējtiesa b?t?b? jaut?, vai Direkt?vas 2006/112 314. pants ir jāinterpret? t?d?j?di, ka pe??as da?as rež?ma regul?jums ir piem?rojams lietotu pre?u pieg?d?m, kuras uzpirc?js – nodok?a maks?t?js pats ir import?jis Savien?b?.
- 41 Šaj? zi?? ir jāatg?dina, ka, lai noteiktu Savien?bas ties?bu normas piem?rojam?bu, ir vienlaic?gi j??em v?r? t?s teksts, m?r?is un konteksts (šaj? zi?? skat. 2005. gada 8. decembra spriedumu liet? C?280/04 *Jyske Finans*, Kr?jums, I?10683. lpp., 34. punkts, k? ar? 2010. gada 22. decembra spriedumu liet? C?116/10 *Feltgen* un *Bacino Charter Company*, Kr?jums, I?0000. lpp., 12. punkts).
- 42 Šaj? gad?jum? vispirms ir jānor?da, t?pat k? to dar?jusi Eiropas Komisija, ka teikuma da?a “ja š?s preces Kopienas robež?s tam pieg?d?jusi”, kas min?ta Direkt?vas 2006/112 314. pant?, neapšaub?mi attiecas uz gad?jumu, kur? š?das preces, pirms t?s t?l?k p?rdevis uzpirc?js – nodok?a maks?t?js, tiek pieg?d?tas ieinteres?tajai personai valst? vai Savien?bas iekšien? š?s direkt?vas izpratn?.
- 43 No Direkt?vas 2006/112 uzb?ves un visp?r?j?s sist?mas, it ?paši attiec?b? uz ar nodokli apliekamo dar?jumu klasifik?ciju, kura ir paredz?ta š?s direkt?vas IV sada??, izriet, ka j?dziens “pre?u pieg?de” tostarp ir jānoš?ir no j?dziena “pre?u imports” Savien?b? no treš?s valsts. T?d?j?di teikuma da?a, kas min?ta iepriekš?j? punkt?, nevar attiekties uz prec?m, ko uzpirc?js – nodok?a maks?t?js pats ir import?jis Savien?b? no treš?s valsts.
- 44 Ir tiesa, k? uz to nor?da ar? *Direktsia “Obzhalvane i upravlentie na izpalnenieto” – Varna*, ka s?kotn?j? uzpirc?ja – nodok?a maks?t?ja defin?cija, kas ir paredz?ta Direkt?vas 2006/112 311. panta 1. punkta 5) Apakšpunkt?, attiecas visp?r?gi uz jebkuru nodok?a maks?t?ju, kurš, veicot saimniecisku darb?bu “ar nol?ku t?l?k p?rdot [...], p?rk vai izmanto savas saimniecisk?s darb?bas vajadz?b?m vai import?” lietotas preces, m?kslas darbus, kolekciju priekšmetus vai senlietas.
- 45 Tom?r š? defin?cija, kuru var attiecin?t uz daudz?j?diem gad?jumiem, kuriem sec?gi ir piem?rojami Direkt?vas 2006/112 noda?as par ?pašiem rež?miem noteikumi attiec?b? uz min?taj?m liet?m un priekšmetiem, nevar main?t konstat?jumu, atbilstoši kuram š?s direkt?vas 314. pants paredz?t?s ties?bu normas piem?rošanas joma ir ierobežota attiec?b? uz lietotu pre?u, m?kslas darbu, kolekciju priekšmetu vai senlietu, kuras ir iepriekš “pieg?d?tas” uzpirc?jam – nodok?a maks?t?jam Savien?b?, t?l?ku p?rdošanu.
- 46 Turpin?jum? ir jāatg?dina, ka pe??as da?as rež?ms pe??ai, ko ir guvis uzpirc?js – nodok?a maks?t?js, pieg?d?jot lietotas mantas, m?kslas priekšmetus, kolekciju priekšmetus vai senlietas, ir ?pašs PVN rež?ms, kas ir uzskat?ms par atk?pi no Direkt?v? 2006/112 paredz?t? visp?r?j? rež?ma, un tas, t?pat k? p?r?jie šaj? direkt?v? paredz?tie ?pašie rež?mi, ir jāpiem?ro tikai tikt?l, cikt?l tas ir nepieciešams, lai sasniegtu direkt?vas m?r?i (skat. iepriekš min?to spriedumu liet? *Jyske Finans*, 35. punkts).
- 47 K? izriet no Direkt?vas 2006/112 preambulas 51. apsv?ruma, pe??as da?as rež?ma m?r?is ir izvair?ties no nodok?u dubultas uzlikšanas un konkurences trauc?jumiem nodok?a maks?t?ju starp? lietotu pre?u tirdzniec?bas jom? (šaj? zi?? skat. 2004. gada 1. apr??a spriedumu liet? C?320/02 *Stenholmen*, *Recueil*, I?3509. lpp., 25. punkts, k? ar? iepriekš min?to spriedumu liet? *Jyske Finans*, 37. un 41. punkts).
- 48 Ar nodokli apliekot pilnu p?rdošanas cenu, kuru lietotai precei ir noteicis uzpirc?js – nodok?a

maks?t?js, kaut ar? cen?, par kuru uzpirc?js – nodok?a maks?t?js šo preci ieguva, bija ieskait?ts PVN, kuru iepriekš bija samaks?jusi k?da no š?s direkt?vas 314. panta a)–d) punkt? min?taj?m person?m, un kaut ar? ne š? persona, ne uzpirc?js – nodok?a maks?t?js nevar?ja atskait?t PVN, faktiski tiktu rad?ta nodok?u dubultas uzlikšanas situ?cija (šaj? zi?? skat. iepriekš min?tos spriedumus liet? *Stenholmen*, 25. punkts, un liet? *Jyske Finans*, 38. punkts).

49 Tom?r tad, ja uzpirc?js – nodok?a maks?t?js ar nodokli apliekamo dar?jumu m?r?iem t?l?k p?rdod preces, uz kur?m attiecas pamata lieta un kuras vi?š pats ir import?jis atbilstoši parastajam PVN rež?mam dal?bvalst?, kur? vi?š veic šos dar?jumus, un tad, ja vi?am atbilstoši Direkt?vas 2006/112 168. panta d) punktam ir ties?bas atskait?t PVN, kas par š?m prec?m ir j?maks? vai jau ir samaks?ts, k? nor?da Komisija, nepast?v nek?ds nodok?u dubultas uzlikšanas risks, ar ko var?tu attaisnot t?da iz??muma rež?ma k? pe??as da?as rež?ms piem?rošanu.

50 Šaj? zi?? ir j?nor?da, ka Komisijas 1989. gada 11. janv?r? Eiropas Savien?bas Padomei iesniegtaj? direkt?vas, ar ko papildina pievienot?s v?rt?bas nodok?a sist?mu un groza Direkt?vas 77/388/EEK 32. un 28. pantu – ?pašais rež?ms, kas ir piem?rojams lietot?m prec?m, m?kslas darbiem, senliet?m un kolekciju priekšmetiem (OV C 76, 10. lpp.), priekšlikumam pievienotaj? paskaidrojuma rakst? ir skaidri nor?d?ts, ka tad, ja preces import? uzpirc?js – nodok?a maks?t?js, kuram import?jot tiek piem?rots parastais PVN rež?ms, tas, ka past?v ties?bas atskait?t PVN, izsl?dz nodok?u dubultu uzlikšanu un t?d?j?di nepast?v nek?di iemesli, kas ?autu nepiem?rot parasto [PVN] rež?mu pe??as da?as rež?ma viet?.

51 Visbeidzot, to, ka iepriekš min?tais rež?ms nav piem?rojams t?dos apst?k?os k? pamata liet?, apstiprina Direkt?vas 2006/112 316. panta 1. punkta a) apakšpunkts. Š? ties?bu norma, ar kuru ir regul?tas t?du lietu pieg?des, kuras ir import?jis pats uzpirc?js – nodok?a maks?t?js un attiec?b? uz kur?m dal?bvalst?m ir pien?kums ?aut uzpirc?jam – nodok?a maks?t?jam izv?l?ties piem?rot iepriekš min?to rež?mu, ir piem?rojama “m?kslas darbu, kolekciju priekšmetu un senlietu” pieg?d?m, nevis t?du pre?u pieg?d?m, kuras import?ja *Auto Nikolovi*.

52 T?tad neatkar?gi no t?, vai t?das preces k? pamata liet? ir uzskat?mas par “lietot?m prec?m” Direkt?vas 2006/112 311. panta 1. punkta 1) apakšpunkta izpratn?, šaj? liet? pe??as da?as rež?mu jebkur? gad?jum? nevar piem?rot t?du pre?u pieg?d?m, kuras uzpirc?js – nodok?a maks?t?js pats ir import?jis Savien?b? atbilstoši parastajam PVN rež?mam.

53 T?p?c uz ceturto jaut?jumu ir j?atbild, ka Direkt?vas 2006/112 314. pants ir j?interpret? t?d?j?di, ka pe??as da?as rež?mu nevar piem?rot t?du pre?u k? lietotas automobi?u rezerves da?as pieg?d?m, kuras uzpirc?js – nodok?a maks?t?js pats ir import?jis Savien?b? atbilstoši parastajam PVN rež?mam.

54 Š?dos apst?k?os vairs nav j?atbild ne uz pirmajiem tr?s jaut?jumiem, ne uz piekto jaut?jumu.

Par sesto un sept?to jaut?jumu

55 Ar sesto un sept?to jaut?jumu, kuri ir j?izskata kop?, iesniedz?jtiesa b?t?b? jaut?, vai Direkt?vas 2006/112 320. panta 1. punkta pirm? da?a un 2. punkts ir j?interpret? t?d?j?di, ka tie nepie?auj t?du valsts ties?bu normu, saska?? ar kuru uzpirc?ja – nodok?a maks?t?ja ties?bas atskait?t PVN, kas ir samaks?ts par citu pre?u, nevis m?kslas darbu, kolekciju priekšmetu vai senlietu importu, tiek atliktas l?dz v?l?kai pieg?dei, kurai piem?ro parasto PVN rež?mu.

56 Šaj? zi?? no abu iepriekš min?to ties?bu normu formul?juma nep?rprotami izriet, ka, iz?emot gad?jumu, kurš neattiecas uz šo lietu un kurš ir paredz?ts Direkt?vas 2006/112 320. panta 1. punkta otraj? da??, noteikumu, saska?? ar kuru, atk?pjoties no parast? t?l?t?js

atskait?šanas rež?ma, kas paredz?ts š?s direkt?vas 167. un n?kamajos pantos, atskait?šanas ties?bas rodas tad, kad tiek veikta n?kam? ar nodok?iem apliekam? pieg?de, var piem?rot tikai tad, ja uzpirc?js – nodok?a maks?t?js “izv?las” piem?rot parasto PVN rež?mu attiec?b? uz “[vi?a] paša import?to m?kslas darbu, kolekciju priekšmetu un senlietu pieg?d?m”, nevis valsts ties?bu norm?s paredz?to iesp?ju piem?rot pe??as da?as rež?mu atbilstoši min?t?s direkt?vas 316. pantam.

57 Komisija nor?da, ka š?du gramatisku interpret?ciju apstiprina š? atk?pes saturoš? noteikuma m?r?is. Šis m?r?is ir izvair?ties no kr?pšanas riska, kurš past?v t?dos gad?jumos, kuros, past?vot izv?lei starp parasto PVN rež?mu un pel?as da?as rež?mu, uzpirc?js – nodok?a maks?t?js import?jot pazi?otu, ka vi?š izv?las parasto PVN rež?mu, lai uzreiz ieg?tu ties?bas atskait?t visu PVN, kas maks?jams vai samaks?ts import?jot, un v?l?k bl?d?tos, lai t?l?k p?rdotu preces, kuras import?tas, t?m piem?rojot pe??as da?as rež?mu.

58 Turpret?, k? izriet no atbildes uz ceturto jaut?jumu, t?d? gad?jum? k? pamata liet?, kad pel?as da?as rež?ma piem?rošana ir izsl?gta un l?dz ar to nepast?v izv?le starp š? rež?ma un parast? PVN rež?ma piem?rošanu, nepast?v nek?ds kr?pšanas risks, ar ko var?tu pamatot parast? atskait?šanas rež?ma nepiem?rošanu.

59 L?dz ar to uz sesto un sept?to jaut?jumu ir j?atbild, ka Direkt?vas 2006/112 320. panta 1. punkta pirm? da?a un 2. punkts ir j?interpret? t?d?j?di, ka tie nepie?auj t?du valsts ties?bu normu, kur? ir noteikts, ka uzpirc?ja – nodok?a maks?t?ja ties?bas atskait?t PVN, kas ir samaks?ts, piem?rojot parasto PVN rež?mu, par citu pre?u, nevis m?kslas darbu, kolekciju priekšmetu vai senlietu importu, tiek atliktas l?dz v?l?kai pieg?dei, kurai piem?ro parasto PVN rež?mu.

Par astoto jaut?jumu

60 Ar astoto jaut?jumu iesniedz?jtiesa b?t?b? jaut?, vai Direkt?vas 2006/112 314. pantam, k? ar? t?s 320. panta 1. punkta pirmajai da?ai un 2. punktam ir tieša iedarb?ba, proti, vai uz š?m ties?bu norm?m var tieši atsaukties t?d? tiesved?ba k? pamata liet?.

61 Šaj? zi?? ir j?atg?dina, ka atbilstoši past?v?gajai judikat?rai visos gad?jumos, kad direkt?vas normas no to satura viedok?a š?iet esam beznosac?juma un pietiekoši prec?zas, priv?tpersonas var uz t?m atsaukties valsts ties?s, v?ršoties pret valsti, k? ar? tad, ja valsts nav direkt?vu noteiktajos termi?os transpon?jusi valsts ties?b?s vai ja t? to transpon?jusi nepareizi (skat. 2008. gada 17. j?lija spriedumu liet? C?226/07 *Flughafen Köln/Bonn*, Kr?jums, I?5999. lpp., 23. punkts; 2009. gada 12. febru?ra spriedumu liet? C?138/07 *Cobelfret*, Kr?jums, I?731. lpp., 58. punkts, un 2010. gada 14. oktobra spriedumu liet? C?243/09 *Fuß*, Kr?jums, I?0000. lpp., 56. punkts).

62 Run?jot par Direkt?vas 2006/112 314. pantu, gad?jumi, kuros var piem?rot nodok?u aplikšanas rež?mu pe??as da?ai, šaj? pant? ir izteikti nep?rprotam? redakcij? un to piem?rošana nav atkar?ga ne no viena cita Savien?bas iest?žu vai dal?bvalstu pie?emta ties?bu akta.

63 Savuk?rt, run?jot par š?s direkt?vas 320. panta 1. punkta pirmo da?u, taj? ir skaidri beznosac?juma veid? noteiktas import?t?s preces, kuru v?l?ka pieg?de, kurai piem?ro parasto PVN rež?mu, dod ties?bas uzpirc?jam – nodok?a maks?t?jam atskait?t PVN, kas maks?jams vai samaks?ts, preces import?jot. Š?s direkt?vas 320. panta 2. punkt? t?pat ir ierobežota noteikuma par ties?bu atskait?t nodokli atlikšanu piem?rošanas joma.

64 T?d?j?di, t? k? Direkt?vas 2006/112 314. un 320. panta 1. punkta pirm?s da?as un 2. punkta noteikumi no to satura viedok?a š?iet esam beznosac?juma un pietiekoši prec?zi, atbilstoši šim konstat?jumam šo normu tieša iedarb?ba ?auj priv?tpersonai uz t?m atsaukties valstu ties?s

tādā tiesvedībā kā pamata lietā, kad pretējā puse tiesvedībā ir valsts nodokļu iestāde, lai panāktu, ka netiek piemērots valsts tiesiskais regulējums, kurš ir pretrunā šīm normām (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Flughafen Köln/Bonn*, 39. punkts).

65 Līdz ar to uz astoto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2006/112 314. pantam un 320. panta 1. punkta pirmajai daļai un 2. punktam ir tieša iedarbība, kas privātpersonai ļauj atsaukties uz šīm tiesību normām valsts tiesā, lai netiktu piemērots valsts tiesiskais regulējums, kurš būtu pretrunā šīm normām.

Par tiesāšanas izdevumiem

66 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanas izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

- 1) **Padomes 2006. gada 28. novembra Direktīvas 2006/112/EK par kopājo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu 314. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka peļņas daļas režīmu nevar piemērot tādā preču kā lietotas automobiļu rezerves daļas piegādēm, kuras uzpircējs – nodokļa maksātājs pats ir importējis Savienībā atbilstoši parastajam pievienotās vērtības nodokļa režīmam;**
- 2) **Direktīvas 2006/112 320. panta 1. punkta pirmā daļa un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādā valsts tiesību normu, kurā ir noteikts, ka uzpircēja – nodokļa maksātāja tiesības atskaitīt pievienotās vērtības nodokli, kas ir samaksāts, piemērojot parasto pievienotās vērtības nodokļa režīmu, par citu preču, nevis mēkslas darbu, kolekciju priekšmetu vai senlietu importu, tiek atliktas līdz brīdim, kad tiek piegādēti, kurai piemēro parasto pievienotās vērtības nodokļa režīmu;**
- 3) **Direktīvas 2006/112 314. pantam un 320. panta 1. punkta pirmajai daļai un 2. punktam ir tieša iedarbība, kas privātpersonai ļauj atsaukties uz šīm tiesību normām valsts tiesā, lai netiktu piemērots valsts tiesiskais regulējums, kurš būtu pretrunā šīm normām.**

[Paraksti]

* Tiesvedības valoda – bulgāru.